

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije

Ga. Lidija Jerkič
predsednica

*Prosimo, da se pri odgovoru
sklicujete na našo številko.*

Številka: 122-1/2018/2

Datum: 28. 2. 2018

Zadeva: Poziv ZSSS za dvig denarne in socialne pomoči

Spoštovana ga. predsednica,

socialna in ekonomska politika je ključni instrument Vlade Republike Slovenije, s katerima uravnava delovanje in položaj posameznih deležnikov v družbi, torej tako posameznikov, gospodinjstev, kakor tudi podjetij in javnega sektorja. V tem smislu si Vlada Republike Slovenije prizadeva za zagotavljanje dolgoročnega in uravnoveženega razvoja, ki bi zagotavljal pogoje za dostojno življenje in delo. Socialna politika v tem okviru predstavlja le en del celovitega nabora politik in ukrepov, ki je usmerjena v izboljšanje položaj posameznika, zaradi njegovega statusa, posebnih okoliščin ali ker si drugače ne more zagotoviti zadostnih prihodkov za življenje. Pri obravnavanju socialne politike se ni dovolj osredotočiti zgolj na socialno politiko, kot eno izmed sektorskih politik, prav tako pa tudi ne zgolj na materialno - ekonomski vidik kakovosti življenja, pri tem pa zanemariti širši vidik družbene blaginje.

Za Slovenijo je sicer značilna zelo nizka stopnja neenakosti porazdelitve dohodka in se v svetovnem merilu nahaja na samem vrhu, na 4. mestu, za Islandijo, Norveško in Dansko. Poleg nizke stopnje neenakosti porazdelitve dohodka, Slovenija dosega razmeroma visoko raven kakovosti življenja družin in otrok, saj se nenehno uvršča v sam vrh različnih mednarodnih lestvic, meritev in kazalnikov. Rezultati raziskave o kakovosti življenja otrok, ki jo je leta 2017 opravila mednarodna organizacija Save the Children, kažejo, da najbolj kakovostno živijo otroci v Sloveniji. Slovenija se je po izbranih kazalnikih med 172 državami uvrstila na prvo mesto. Po kazalniku, ki odlikava položaj otrok – stopnja tveganja revščine in socialne izključenosti otrok – je bila Slovenija 2015 četrta država z najnižjo stopnjo tveganja (Eurostat, 2015). Zadnji podatki za 2016 kažejo nadaljevanje nižanja stopnje tveganja revščine in socialne izključenosti (tako splošne, še posebej pa za otroke) (SURS, 2017). Slednje je pomembno zato, ker je treba neenakosti začeti odpravljati in nasloviti že v mladih letih in se morajo neenakosti pravočasno nasloviti na področju izobrazbe, zdravja, zaposlitve in ne samo na področju denarnih prejemkov.

Ministrstvo za finance sledi uravnoveženi konsolidaciji javnih financ, ki je letu 2017 sledila postopni odpravi primanjkljaja sektorja država in zniževanju deleža dolga v bruto domačem proizvodu ob hkratni odpravi omejevalnih ukrepov iz preteklih let. Pri tem je pomembno, da politika javnih financ ni usmerjena zgolj v kratkoročne cilje, temveč upošteva tudi dolgoročne vidike, predvsem povezane z naraščajočimi stroški staranja prebivalstva. Prav iz teh razlogov se je Slovenija z ustavno določbo zavezala k uravnoveženosti javnih financ in z Zakonom o fiskalnem pravilu

zagotavlja, da se v času ugodne gospodarske rasti ustvarja odpornost javnih financ za ublažitev prihodnjih nihanj v gospodarski aktivnosti in še posebej v luči demografskih sprememb.

Uravnotežena konsolidacija v 2017 je v tem smislu pomenila tudi postopno odpravo nekaterih omejevalnih ukrepov iz preteklih let oziroma njihovo prilagoditev glede na nove okoliščine. Kljub zelo ugodnim razmeram v gospodarstvu je bilo tako za transfere posameznikom in gospodinjstvom v 2017 namenjenega za 40 milijonov EUR več kot v letu 2016 pri čemer beležimo rast zaposlenosti, nižanje števila registriranih brezposelnih in rast plač. V Sloveniji imamo tako zagotovljeno minimalno pokojnino, ugodno družinsko politiko, usklajevanje pokojnin in nadomestil, aktivno politiko zaposlovanja, štipendije za deficitarne poklice in še bi lahko naštevali.

Novela Zakona o socialno varstvenih prejemkih je ukinila zaznambe na nepremičninah in vračilo prejete pomoči za prejemnike varstvenega dodatka in denarne socialne pomoči v primeru, ko ima posameznik oz. družina v lasti stanovanje ali stanovanjsko hišo v vrednosti do 120.000 EUR, ponovno se uveljavljata 7. in 8. dohodkovni razred otroških dodatkov, Vlada Republike Slovenije je sprejela predlog Zakona o socialnem vključevanju invalidov, ki bo nadomestil Zakon o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in omogočil boljše pogoje za življenje invalidov v skupnosti. Širi se tudi krog invalidov, ki dobijo pravice po zakonu. Državni zbor RS je februarja 2018 sprejel novelo Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, ki odpravlja cenzus pri upravičenosti do pomoči ob rojstvu otroka, ki znaša 280 EUR, do nje pa so upravičeni vsi, ne glede na materialni položaj družine. Z 2019 se uvaja izplačilo pomoči ob rojstvu otroka v obliki dobroimetja, ki ga bo mogoče porabiti za otroško opremo, potrebščine za otroke, otroško hrano, itd. Vsem upokojencem, ki so kadarkoli delali polno pokojninsko dobo, je zagotovljena minimalna pokojnina v višini 500 EUR mesečno in je zdaj zagotovljena skoraj 45.300 upravičencem. Med njimi je več kot 29.700 žensk. V začetku 2017 je pričela veljati novela Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, ki je uvedla polno subvencijo za šolsko kosilo vsem učencem, katerih mesečni dohodek na družinskega člana ne presega 36 % neto mesečne plače. To je vsem tistim, ki so v odločbi o otroškem dodatku uvrščeni v 1., 2. in 3. dohodkovni razred.

Glavnina naštetih povečanih odhodkov za transferje posameznikom in gospodinjstvom v 2017, ki so ciljani v ranljive skupine, je prav iz naslova povečanja socialne varnosti, kamor prištevamo tudi denarno socialno pomoč. Dejstvo je tudi, da se osnovni znesek minimalnega dohodka usklajuje z rastjo cen življenjskih potrebščin dvakrat letno. Vsakokratno povišanje osnovnega zneska minimalnega dohodka ima vpliv ne samo na denarno socialno pomoč, temveč tudi na višino varstvenega dodatka, na višino pogrebnine in posmrtnine. Višje odhodke je mogoče znotraj politike nadomestiti tudi z drugimi ukrepi, ki bi ublažili pritisk na javne finance, pri čemer je pomembna sektorska in nacionalna razvrstitev prioritet. Izračuni o osnovni višini minimalnega dohodka so v pristojnosti MDDSZ in jih na Ministrstvu za finance nimamo.

Menim, da je Ministrstvo za finance pri opredelitvi do višine zneska denarne in socialne pomoči upoštevalo uravnotežen celovit vidik socialnih ekonomskih politik ter tudi splošen izboljššan položaj gospodarstva, ki ustvarja boljše pogoje za življenje in delo. Prav tako menim, da je Ministrstvo za finance ravnalo v skladu z načeli preudarnosti in previdnosti pri upravljanju z javnimi financami ter v skladu z zavezami, ki nam jih nalaga sprejeta zakonodaja.

S spoštovanjem.

Mateja Vraničar ERMAN
mag. Mateja Vraničar ERMAN
MINISTRICA